

Till
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Datum
2025-10-22

Ert diarienummer
LI2025/01620

Diarienummer
KS-2025-00685

Yttrande över Landsbygds- och infrastrukturdepartementets remiss: EU-kommissionens förslag till förordningar för perioden 2028–2034 om EU:s fonder, jordbruk, fiske, sammanhållning, social inkludering, migration och säkerhet

Sammanfattande inställning

Kungsbacka kommuns yttrande berör Europeiska kommissionens förslag till förordning med grundläggande bestämmelser om regelverk för en övergripande EU-fond under delad förvaltning COM(2025) 565 final.

Kungsbacka kommun noterar att Europeiska kommissionens förslag innebär en stor förändring av sammanhållningspolitiken genom sammanslagning av fonder och upprättandet av nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP). Aktörers möjlighet att kunna ta del av medel från fonden riskerar påverkas negativt då den regionala öronmärkningen av medel är borttagen. För att säkerställa målet med sammanhållningspolitiken är det av största vikt att det fortsatt är möjligt för aktörer från hela landet att ta del av medel från fonden.

Införandet av nationella och regionala partnerskapsplaner är en tydlig centralisering av sammanhållningspolitiken, där den lokala och regionala nivån får en mycket mer perifer roll över fondens prioritering och genomförande. Kommuner och regioner har stor kunskap om behov kopplat till fondens tematiska områden, liksom praktisk erfarenhet av sammanhållningspolitikens genomförande. Kungsbacka kommun anser därför att den lokala och regionala nivån bör involveras aktivt i framtagandet av den nationella och regionala partnerskapsplanen.

Kommunen ser utmaningar med förslaget om en ny genomförandemodell med prestationsbaserad budgetering. För att inte utesluta små aktörer, och att undvika att aktörer inte vågar satsa på innovativa projekt där resultatet är osäkert, är det viktigt att risken med den prestationsbaserade modellen ligger på program- eller nationell nivå, inte på projektnivå.

Kommunens inställning i detalj

Kungsbacka kommun anser att Europeiska kommissionens förslag om en gemensam fond som styrs av nationella och regionala partnerskapsplaner riskerar att utesluta aktörer från att ta del av medel från fonden, då den regionala öronmärkningen av medel försvunnit. Kommunen anser det mycket viktigt att partnerskapsplanen utformas så att aktörer från hela landet kan ta del av medel ur fonden, även i mer utvecklade regioner. Ett sätt att göra detta är att använda regionala kapitel som får ett reellt inflytande över prioriteringar och användning av medel (artikel 21).

Kungsbacka kommun anser att NRPP innebär en tydlig centralisering av sammanhållningspolitiken, där den lokala och regionala nivån får en mycket mer perifer roll över fondens planering och genomförande än i tidigare budgetperioder. Europeiska kommissionens otydliga skrivningar om hur den lokala och regionala nivån ska involveras (artikel 6) innebär en risk att den nationella nivån missar att ta tillvara kunskap och erfarenheter om behov kopplat till fondens områden. Om det saknas en röd tråd mellan EU-fonden och de regionala utvecklingsstrategierna kan det också bli svårnavigerat för projektaktörerna. Ett sätt att motverka detta är att använda regionala kapitel (artikel 21). Kungsbacka kommun vill också understryka vikten av att aktivt involvera den lokala och regionala nivån i NRPP, till exempel genom en god geografisk spridning mellan aktörer samt en balans mellan storstad och landsbygd.

Kungsbacka kommun ser vissa utmaningar med att införa en ny genomförandemodell med prestationsbaserad budgetering. Ambitionen om minskad administration och ökat fokus på resultat och måluppfyllelse är positiv. För att uppnå de positiva effekter som Europeiska kommissionen önskar blir det avgörande *hur* den prestationsbaserade modellen utformas. Annars finns en risk för att mindre aktörer inte kan eller vågar driva projekt och ta den risk det innebär. Det är viktigt att det fortsatt finns utrymme för innovativa och utforskande projekt, även när resultaten är mer osäkra. En prestationsbaserad modell får inte innebära en risk för projektägarna, utan risken måste ligga på program- eller nationell nivå.

Kungsbacka kommun instämmer i Europeiska kommissionens ambition om minskad administration och förenkling. Dock är det viktigt att de förenklingar som genomförs kommer projektaktörerna till del. Att göra förenklingar på förvaltande nivå betyder inte nödvändigtvis att det blir enklare att genomföra och redovisa EU-projekt. Närhet och tillgänglighet mellan projektaktörer och förvaltande myndighet är också en framgångsfaktor. Stora avstånd och svårighet att få kontakt med handläggare kan till exempel försvåra för mindre eller nya aktörer att delta i projekt.

Kungsbacka kommun